

VIANOCE,

ZAS VIANOCE

VIANOCE, ZAS VIANOCE

© HYDRA 2022

Obálka a ilustrácia: Bea Tomash
Jazyková a grafická úprava: Katarína Čavojová

Vydal: HJC projekt, s.r.o.
Vydavateľstvo Hydra
Ožvoldíkova 7, 841 02 Bratislava

www.vydavatelstvohydra.sk
Všetky práva vyhradené

ISBN 978-80-89968-76-3

Jana Tabačková

TRI LISTY JEŽIŠKOVI

I.

Milý Ježiško,

volám sa Paulínka. Asi Ťa prekvapí, že Ti píšem práve ja, pretože nie som naozajstné dievčatko, ale handrová bábika. Úplne nová. Tento list Ti posielam ešte z police v hračkárstve. Ostatné hračky preto nado mnou krúčia hlavou.

„Si blázon, Paula,“ hovorí mi plyšový vlčiak Rexo. „Listy Ježiškovi píšú deti, nie my. Nemáme mať vlastné želania, ale plniť deťom tie ich.“

Možno má pravdu, no za pokus nič nedám. Mám totiž veľmi veľké a dôležité želanie, a ako mi ostatní často hovoria, na niekoho ušitého z látky som mimoriadne tvrdohlavá.

O Vianociach sme sa dozvedeli, keď na náprotivnú policu vyložili Mikuláša. Je z umelej hmoty, na baterky, má guľaté brucho, červený kabát a dlhansku bradu. Keď mu niekto stlačí veľký červený nos, roztancuje sa.

„A ty si kto?“ oboril sa naňho hneď Rexo. Nováčikov si vždy preklepne. Vlčiaky sa zvyčajne chovajú ako strážne psy. Ani Rexo, hoci je len plyšový, sa nezaprie. Dáva na nás pozor.

„Hou-hou-hou!“ zasmial sa tučko v červenom. „Volajte ma Mikuláš, Santa, Dedo Mráz... môžete si vybrať.“

„Máš až tri mená?“ vybrechol Rexo nedôverčivo.

„Nuž, všade ma volajú inak.“

„A čo robíš?“

„Ja osobne tancujem na Rolničky!“ slávnostne si palcom ťobol do nosa a predviedol pár krokov. „Ale,“ pokračoval potom zadychčane, „vyrobili ma podľa milého deduška, ktorý nosí deťom darčeky na Vianoce.“

„BJA-NO-CE,“ pokúsila som sa vyslabikovať neznáme slovíčko, „to je čo?“

„Nie Bjanoce, ale Vianoce! V!“ opravil ma a hrdo sa vypol, že vie niečo viac, hoci je v hračkárstve nový. „To je taký sviatok,“ vysvetľoval. „Ľudia vtedy nechodia do roboty, do školy ani do obchodov, ale do kostola. Alebo zostanú doma a postavia si v obývačke stromček.“

„Stavajú?“ skočila mu do reči škatuľa plná stavebnice, lebo začula známe slovo. „To ako z lega?“

„Nie, nie, nie,“ krútil hlavou Mikuláš. „Prinesú si ho z lesa. A niekedy ho kúpia v obchode, kam ho z lesa priviezli. A zavesia naň ozdoby a sviečky a sladkosti.“

„Fííííha!“ stavebníci od prekvapenia ostal odklopený vrchnák.

Mňa však na Mikulášovom vysvetlení zaujalo čosi iné.

„Nechodia do obchodu?“ opýtala som sa. „To tu akože budeme po celý čas sami?“ Nemala som rada, keď bol obchod zavretý, najmä v noci. Vtedy zvyčajne zhasli svetlá a v tme sa z uličiek medzi regálmi ozývali strašidelné zvuky.

„Cez Vianoce tu už nebudeme,“ oznámil Mikuláš. „Dovtedy nás všetkých istotne popredajú, zabalía do balíčkov a pod ozdobeným stromčekom si počkáme na detičky.“

Popredajú nás! No to sú mi veci!

V hračkárstve takmer každý deň niekoho predali. Rozlúčky bývali ťažké, najmä ak odchádzal mimoriadne dobrý kamoš, no zároveň sme sa tešili spolu s ním, lebo išiel k deťom. Každému sme na rozlúčku vždy zapriali, aby sa dostal k dobrému chlapčekovi alebo dievčatku. Medzi hračkami totiž kolovali všakovaké príbehy o malých lotroch, čo vypichujú bábikám oči, trhajú nohy plyšovým medvedom a kazia autíčka.

„Funguje to takto,“ pokračoval medzitým Mikuláš, „deti napíšu list mne. Teda, nie mne, ozajstnému čarovnému dedovi, veď viete. No a v tom liste povedia, čo si želajú. Novú bábiku, loptu, korčule, čokoľvek. A potom, ak sa celý rok správali slušne, nájdu si vytúženú hračku v balíčku...“

„Počkaj, počkaj!“ zastavil ho Mudroš, plyšový zajac. Keďže nosil akože okuliare z drôtu, všetci ho pokladali za najmúdrejšieho plyšáka v celom obchode. „Chceš povedať, že nás všetkých kúpi dedo v červenom?“

„No, táto časť ani mne nie je celkom jasná,“ pripustil Mikuláš, „niekde sa zase hovorí, že darčeky nosí malý Ježiško. To je také zázračné bábo.“

„A odkiaľ by na nás bábo vzalo peniaze?“ zamyslel sa zajac. „Dedovia v červenom aspoň dostávajú dôchodok, ale bábätká...“

Mikuláš nemal po ruke odpoveď, iba pokrčil plecami a rozhovor sa skončil.

Odvtedy prešiel týždeň. Dedo v červenom ani zázračné dieťaťatko sa neobjavili, ale je pravda, že hračiek sa predáva čoraz viac. Odnášajú si ich rodičia, babičky, strýčkovia a tety. Mudroš dokonca tvrdí, že bradatý dedo ani Ježiško nejstujú.

Ja mu nijakovsky neverím. Už celé týždne pozorujem z police tých zachmúrených dospelákov, ako sa stále niekam ponáhľajú. Podľa mňa by im samým nenapadlo, aby len tak urobili niekomu radosť. Musí im to poradiť niekto iný, nejaká čarovná bytosť.

A vlastne preto sa na Teba obraciam. Vybrala som si Ťa, lebo ma zrejme skôr vypočuješ. Dedo v červenom by ma mohol vysmiať svojím hou-hou-hou, ale zázračné bábo sa mi smiať určite nebude, ani keby sa moje bláznivé želanie nedalo splniť.

Pod stromček by som si priala srdiečko. Keď ma vyrobili, celú ma vypchali mäkkou vatovitou hmotou, ale na srdce zabudli. A podľa múdreho zajaca môžeš niekoho skutočne ľubiť jedine so srdiečkom.

Zajtra ma kúpia. Viem to, pretože jedna pani sa na mňa dnes pýtala a predavačka jej povedala, že som už objednaná pre nejaké dievča. Bojím sa aj teším zároveň. Túžim mať svoju novú kamarátku naozaj, naozaj rada, najradšej na svete, ale pochybujem, či to bez srdiečka dokážem.

Či sa mi už rozhodneš pranie splniť, alebo nie, veľmi pekne Ti ďakujem.

Tvoja Paulínka

II.

Milý Ježiško,

najprv by som sa Ti chcela poďakovať, že si mi vtedy, pred mnohými rokmi, splnil želanie a daroval si mi srdce z porcelánu.

Na druhý deň po tom, ako som Ti napísala, si ma z obchodu odniesla milá pani. Doma ma potajme zabalila do modrého papiera so snehuliakmi, položila pod ozdobenú jedličku a tam si ma rozbalila Klára. Keď sa roztrhol papier, prvé som videla jej rozžiarené modré očká. V tej chvíli sa mi v hrudi rozbúchalo nové porcelánové srdce. Najkrajší pocit, aký som dosiaľ zažila.

S Klárou sme sa zmenili na nerozlučnú dvojicu. Varili sme spolu v plastových hrnčekoch, prala mi šaty, česala ma. Sprevádza som ju do škôlky a každé leto ma so sebou brávala aj k babke na dedinu. Neskôr začala chodiť do školy a ja som trepezlivo čakala, kým sa hrbila nad úlohami. Cez deň na mňa nemala čas, ale každý večer som sa k nej mohla šuchnúť pod perinu. Pred spaním mi rozprávala, čo sa v škole stalo, ktorá spolužiačka jej ukrivdila, ktorý chlapec sa jej páči, až nakoniec...

Jedného dňa si Klára pobalila veci do veľkého kufra. Dob-

re som vedela, čo sa chystá, v dome sa pár dní o ničom inom nehovorilo. Klára odchádzala do ďalekého mesta, študovať do školy pre veľké dievčatá. A hoci som do poslednej chvíle dúfala, že ma vezme so sebou, nakoniec sa mi miesto v kufrí neušlo. Kláru som vídala len cez víkendy a prázdniny. Skrátka, všetko sa zmenilo.

Namiesto hrania som väčšinu času presedela na polici nad posteľou, hneď vedľa medveďa Maca.

„Nesmúť, Paula,“ utešoval ma, „tak to už vo svete chodí. Život starých priateľov často rozdelí, ale to neznamená, že sa už nemajú radi.“

Maco je najmúdrejšia hračka, akú som kedy stretla. Možno má v hlave menej vedomostí než okuliarnatý zajac z hračkárstva, ale zdravého rozumu má aj za desať takých zajacov. Veľa toho už zažil, patril totiž ešte Klárinej mamke. Za dlhé roky sa trošku zodral, no aj tak mu patrí čestné miesto v detskej izbe. Vedela som, že mi dobre radí. Napriek tomu som si nedala povedať. Niekedy, keď je človek smutný, nepomôžu mu žiadne slová, nech sú akokoľvek rozumné. Musí ho to prejsť samého, a to vraj chce čas.

Včera prišli na návštevu Kláriní trojroční bratanci, dvojčatá. Pre hračky to znamenalo pohotovosť. Chlapcov sme už poznali. Nezaobchádzajú s nami práve šetrne, ale Klárina mama im dovoľí hrať sa s čímkoľvek, lebo sú na návšteve.

Tentoraz si vybrali mňa, a tak som sa ocitla na zemi uprostred zbúraného hradu z kociek, zatiaľ čo dvojčatá skúmali obsah škatule s autíčkami po Klárinom staršom bratovi.

„Pozli!“ zvolal zrazu možno Peťo, možno Kamil, podobajú sa ako vajce vajcu a ešte ich aj rovnako obliekajú. Vytiahol zo škatule malé zelené autíčko, zacúval s ním po koberci a pustil. Bolo naťahovacie a na veľkú radosť dvojičiek sa teda rozbehlo vpred. Chvíľku sa bavili tým, že si ho posielali z jednej strany izby na druhú. Keď ich to omrzelo, začali vymýšľať rôzne pokusy. Najprv auto natiahli a otočili hore kolesami, aby mohli

pozorovať, ako sa malý strojček točí. Vtedy jeden z nich dostal veľmi zlý nápad. Opäť autíčko natiahol a podržal mi ho nad hlavou. Vlnené vlasy sa mi, samozrejme, zamotali do koliesok a začali sa párať.

„Čo sa to tu robí!?“ nabehla do izby mamka chlapcov. Až do obývačky počula, ako sa smejú, a zo skúsenosti vedela, že to nevesťí nič dobré. „Lotri!“ hrešila synov, keď ma zbadala. „Čo som vám povedala? Ak budete kaziť hračky, okamžite ideme domov.“ Peťo a Kamil na ňu vyvalili veľké smutné psie oči.

„Ale Alenka,“ ozvala sa Klárina mama od dverí, „veď ich už toľko nehreš. Je to iba taká stará bábika.“ S tými slovami ma zdvihla zo zeme a položila naspäť k Macovi. Len tak, napoly plešatú, ani zamotané auto mi z vlasov nevybrala, lebo mala naponáhlo odprevádzať návštevu. Klára nebola doma, nemal sa ma kto zastať. Stala sa zo mňa iba taká stará bábika.

V izbe sa ozvalo hlasné puk. Klárina mamka zastala na prahu a poobzerala sa navôkol, no márne. Nemohla nič vidieť. To, čo puklo, sa totiž skrývalo pod niekoľkými vrstvami látky, zahrabané hlboko do mäkkej hmoty, ktorou som vypchatá. Moje srdiečko z porcelánu.

Preto sa znovu obraciam na Teba, milý Ježiško. Potrebovala by som nové srdce namiesto puknutého. Najlepšie z nejakého pevnejšieho materiálu, aby sa tak ľahko nezlomilo.

Ďakujem a ostávam s pozdravom,

Tvoja Paula

III.

Milý Ježiško,

som ti veľmi vďačná, že si mi aj po druhý raz tak dobre splnil želanie. Moje nové srdce zo železa tak skoro nič nezlomí. No práve preto Ti opäť píšem. Ach, zrejme si pomyslíš, že som úplne nemožná, a nebudeš ďaleko od pravdy. Keď som si od Teba

pred Vianocami pýtala nové srdce, nemala som ani potuchy, čo žiadam.

Odkedy mám nové srdiečko, už nie som nešťastná. Už neplačem. Keď ma niekto nazve starou bábikou, vôbec sa ma to nedotkne. Dokonca som si aj celkom zvykla, že tu Klára nie je. Pri pohľade do minulosti necítim bolesť. Ale ani ma nič neteší. Všetky moje pestrofarebné spomienky zrazu zosiveli. Jas v očiach malej Klárky pod vianočným stromčekom takmer vybledol, slnko letných prázdninových dní strávených na dedine mi už v pamäti nežiari, iba poblikáva ako napoly vyhorená žiarovka. Novým srdcom som sa chcela obrniť proti zlým časom, no nechtiac som sa obrnila aj proti tým dobrým. Znepokojuje ma to.

A je tu ešte jedna vec. Nedávno sa do paneláku prisťahovala nová rodina. Mama, otec a osemročná dcéra Eva. Klárina mama hneď zistila, že poznajú niekoho z jej starých priateľov. Rýchlo s nimi teda nadviazala priateľstvo.

Evkinu pozornosť som upútala už pri prvej návšteve.

„Teta, a tá je čia?“ opýtala sa a ukázala na mňa prstom.

„Bábika? Patrí mojej dcére Kláre. Volá sa Paulínka. Chceš sa s ňou pohrať? Na, požičiam ti ju. Je síce oskalpovaná, viete môj brat sa nedávno znovu oženil a majú chlapcov, dvojčičky, takých malých lotrov, všade po sebe zanechávajú spúšť...“

Kým zasvecovala hostí do komplikovaných rodinných vzťahov, Evka sa na mňa pozorne zahľadela veľkými hnedými očami.

„To by sa dalo opraviť, však mami?“ ozvala sa po chvíli.

„Áno, miláčik. Spravím to aj hneď, ak máte kúsok žltej vlny a háčik na háčkovanie?“ obrátila sa k domácej pani.

Tá hneď priniesla zaprášený košík s potrebami na šitie. Netrvalo dlho a vyzerala som skoro ako predtým.

„No teda!“ potešila sa Klárina mama. „Aké máš šikovné prsty! Klára bude taká rada, keď ju uvidí! Keď bola malá, nepohla sa bez nej ani na krok.“

Odvtedy sa so mnou Evka hráva vždy, keď prídu na návštevu, čo je pomerne často. Je iná ako Klára. Všetkých kamarátov nechala v meste, kde bývali predtým. Nové priateľstvá sa jej nadväzujú ťažko. Má ale ohromnú predstavivosť. Čudovali by ste sa, aké hry pre nás vymýšľa. S Klárou sme väčšinou varili a zariaďovali domčeky. Evka ma berie na výlety, na hotové dobrodružné cesty. Plávim sa s ňou do Afriky na lodi z modrých papúč pre hostí, letím na Mesiac v rakete z fľaše od koly alebo sa vyberieme vláčikom do Paríža či do iného exotického mesta z atlasu. Včera sme navštívili severný pól a sánkovali sa na obrovskej bielej paplónovej hore. Aj Klára bola doma, videla, ako s Evkou vyvádza. Keď neskôr pomáhala mame v kuchyni s riadmi, pomedzi štrnganie tanierov som cez otvorené dvere začula, ako hovorí: „Eva tu asi nemá veľa kamarátov, že?“

„Nie, ale to je normálne, prišli len pred pár týždňami.“

„Čo keby som jej dala Paulínku, aby nebola smutná? Neustále sa s ňou hrá. A čoskoro bude mať narodeniny.“

„Starú bábiku na narodeniny? Ja neviem, ako myslíš. Je ale pravda, že sa jej od začiatku páčila.“

A bolo rozhodnuté.

Večer ma Klára po dlhom čase zase raz zobrala k sebe pod paplón.

„Stále budeš moja obľúbená hračka,“ šepala mi, „ale ak si ťa niekto zaslúži, je to Evka. A budeš bývať len o poschodie nižšie.“

Páči sa mi, že chce osamelému dievčatku pomôcť. Ešte vždy je to moja milá Klára. Železné srdce mi však nedovolí cítiť smútok z rozlúčky ani sa tešiť, že zažijem niečo nové. Evku nemám zďaleka tak rada ako kedysi Kláru, neľúbim ju tak, ako by som mohla svojím starým puknutým srdcom z porcelánu.

Preto Ti zase píšem, milý Ježiško, hoci je júl a Vianoce v ne-dohľadne. Chcela by som Ťa poprosiť, aby si si vzal naspäť nezničiteľné srdce zo železa a vrátil mi to staré. Teraz už viem, že život nie je vždy ľahký, že určite nebudem vždy len veselá

a srdiečko mi môže znovu puknúť. Radšej by som však mala krehké srdiečko z porcelánu a niekedy aj smútila. To železné ma síce chráni pred bolesťou, ale je také pevné, že doň nikto nedokáže preniknúť.

Tvoja Paulínka.

MALÁ PRIANOČNÁ HUDBA

Otočný valec pohyblivých dverí nákupného centra mal dva priestrané oddiely a žiaden koniec. Spájal rozdielne svety. Ulicu vonku, ktorú vyľudnila metelica a príjemné vnútro veľikánskej budovy, kde sa blýskali svetlá a mihali tiene mnohých návštevníkov. Ladovú púšť a oázu hojnosti a útulnosti.

V medziszvete za pomaly sa šinúcim plexisklom mladá žena chytila za ruku svojho asi päťročného synčeka. Veľavýznamne pokynula jeho rozžiareným očkám a pousmiala sa, keď rozrušený takmer ani nedýchal. Do budovy vstúpili spoločne, striasli zo seba snehové vločky a rozšliadli sa.

Ladný oblúk hlavnej uličky na každom centimetri zdobilo niečo vianočné. Zo stropu nad ňou viseli nadrozmerne strapce červených gúľ, na ohromnom strome uprostred neďalekého námestia si lebedili gigantické drevené medovníky a pod jeho vetvami na dlážke sa kopili omašličkované balíčky. Vo výkladoch naľavo i napravo blikali pestré svetielka. Bola to honosná a extravagantná úroda dojímavých zbytočností, umne naaranžovaných do sviatočnej nálady a veľmi náročných na letné uskladnenie.

Mamička si všadeprítomnú nádheru obzrela len zbežne. Celú svoju pozornosť venovala synčekovi.

„Rozopni si bundu a daj mi rukavičky, Janko! Odložime ich do kabely, aby sme ich nestratili.“

„Dobre, mami,“ malý ochotne prikývol. Poslušne odovzdal

rukavičky a hodnú chvíľu sa bezúspešne mordoval so zipsom na svojej belasej bundičke. Keď sa obe polovice predného dielu konečne od seba oddelili, veselo zahlásil: „Aj Pingo si s nami všetko poprezerá.“ Pästičkou pohladil snehuliaka, ktorého mu šikovná mama vyšila na obyčajný pletený sveter pestrými bavlnkami. „Aha, medved!“ vyhrkol vzápätí. „A tamto je ešte jeden!“ V záhradke z drevených latiek rovno uprostred uličky sídlila medvedia rodinka, vytvorená z legových kociek. „Môžem si ich ísť pozrieť zblízka?“ Boli väčší ako on.

Mamka s úsmevom prikývla: „Samozrejme, mojko. Pozrieme si všetko, čo cestou stretne, presne ako som ti sľúbila. Ale kúpime si iba to, čo naozaj potrebujeme.“ Pustila synkovu ruku a povzbudivo sa usmiala: „Tak už bež, ale nechod' veľmi ďaleko!“

„Dobre, mami,“ chlapec sa otočil a odbehol smerom k macíkom, ale v polovici cesty sa zrazu zarazil a ešte raz sa vrátil. Líčka mu horeli. Zimou vyštípaná tvárička sa ešte nestihla zotaviť z chladu a bezpečne schovala, že sa červená tak trochu i z nadšenia. „Ale ak náhodou nájdeme niečo, čo bude mať na cenovke iba jednu jednotku, tak si to budeme môcť kúpiť, však? Aj keď to bude iba niečo na hranie.“

Drobčekovi s očami ako zatúlané mača by len ťažko niekto odporoval, zvlášť nie ten, kto ho ľúbil úplne najviac. Mama pevnejšie zovrela pod pazuchou nákupnú tašku a v nej peňaženku s poslednou bankovkou a potvrdila: „Áno, Janko. To si budeme môcť kúpiť.“ Jej sľub bol pokojný, ale tichý. Prehlušili ju dotieravé tóny všadeprítomnej vianočnej odrhovačky: *We wish you a Merry Christmas, we wish you a Merry Christmas*. Šírili zdanie pohody a pokoja, proti ktorému bola dokonale chránená. Núdzou. Ako by mohol nejaký vinš také niečo vyriešiť?!

Jankovi postačil aj celkom nenápadný prísľub. Veselo poskakoval, všetko okukoval, všade sa nanosil. Medzi regálmi s tovarom na rozdiel od iných detí nevyberal, čo by sa mu páčilo, ale overoval cenovky.

„Už poznám všetky číslice,“ pýšil sa. „Vypátram pre nás pekné vianočné prekvapenie.“

V hračkárstve šťastie nemal. Na plyšovom macovi a legovej skladačke bolo na cedulkách veľa rôznych čísel a žiadna jednotka. Medzi sladkosťami objavoval kadejaké guľaté šestky a deviatky. Až keď v potravinách nakúpili do jednej tašky vajíčka, chlebík a zemiaky a chystali sa ísť domov, pri vchode do kníhkupectva čosi zazrel. Celý vytešený zamával a zakričal: „Mamka! Poď sem! Jednotka!“

Prstom ukazoval na ošumelú škatuľku vo výpredajovom koši. Bola na nej cenovka s jednotkou za čiariočkou medzi dvomi nulami.

Mama venovala jeho nálezu povinný pohľad. Ale, napodiv, balíček zaujal aj ju. Vzala hudobné CD do rúk a začala si ho prezerat.

„Aké čudné písmo,“ pozastavila sa. „Teraz sa už takéto cifrované litery nepoužívajú.“ Obracala plastový obal v rukách a hľadala autora a zoznam piesní. Nenašla nič. Okrem obrázku imela so zaveseným zvončekom ako z doby bronzovej a názvu, žiadne ďalšie informácie na prebale uvedené neboli. „To je čudné,“ zašomrala. „Písmená sú prezdobené, nezrozumiteľné. Ten, kto napísal na cenovku *Malá prianočná hudba* isto názov zle rozlúštil. Malo by sa to asi volať Malá vianočná hudba, alebo sviatočná...“ šepkala si viac pre seba ako pre Janka. „Ktovie, aká je na ňom muzika.“

„Nooo, veru!“

„Ak kúpime aj dve tužkové baterky do prehrávača, budeme môcť pri štedrej večeri počúvať hudbu,“ usmiala sa a položila ruku synkovi na plece: „Výborne, Janko, našiel si presne to, čo potrebujeme!“

Pochvala namaľovala päťročnému hrdinovi na tvár úsmev od ucha k uchu, celý hrdý povyrástol.

„Splnil som úlohu na jednotku. Som jednotka. Jednotka je najdôležitejšie číslo!“ Dnes mal svoj šťastný deň.

Cestou domov spolu šantili s metelicou. Jankovi sa ale zo všetkého najviac páčilo, že boli celí veselí. Aj mamine oči sa smiali.

Teta suseda ich privítala s úsmevom, bola rada, že sa dlhšie nezdržali. Občas im sestričku mohla postrážiť, lebo oni nemali babičku ani dedka. Ale na sviatky chcela byť doma. Vyprevadili ju a vybozkávali, zapriali jej *Šťastné a Veselé* a ona mame strčila do rúk dve dlhé biele sviečky. Jednu si zažali, hneď ako sa zotmelo.

Svieca na stole šírila v kuchyni nevelkého domčeka iba málo svetla. V kúte sa z postielky ozývalo cinkanie detskej hrkálky a džavotanie. V kachľovej peci praskali plamene a vo vzduchu plávala kapustnica bez klobásky a hríbov. Obrazovka televízora bola prekrytá vianočným obrusom ozdobeným krížikovou výšivkou. Podobný, iba o dosť väčší, sa rozťahoval na stole a tretí, maličký, schovával prenosný prehrávač.

Janko sa hral so sanitkou na koberčeku kúsok od kachliaka. Do hry zapojil aj mamu, hoci ona krájala zemiaky. Obkrúžil jej nohu sanitkou, zahúkal, ako keď doktori frčia niekoho zachrániť a spustia maják. Raz sa usmial on na ňu, raz ona na neho. Medzi všetkým tým sanitkovaním kedy-tedy pobehol a nazrel do postielky, odkiaľ sa ozvalo zachichotanie. Mal svoju sestričku rád aj ona sa predsa chcela zahrať.

Keď zazvonil telefón, pohoda sa zachvela.

Mama si otrela ruky do zástery a prijala hovor: „Áno?“

„To som ja, Láska. Nehnevaj sa, tie ryby nestihnem doniešť pred večerou. Kúpil som ich cez obed, naozaj ich v tom obchode mali o euro lacnejšie ako v supermarkete. Ale zdržím sa dlhšie, ako som si myslel,“ unavený mužský hlas stratil silu, akoby nechcel, aby ho bolo počuť inde ako v manželkinom uchu. „Nechcem o túto prácu prísť.“

Na tvári mladej ženy sa rozprestrela pochopenie: „To nič, nerob si starosti.“ Zhrnula si prstom za ucho uvoľnenú lokňu a pokračovala: „Budú na zajtra. Dnes pre nás nachystám ryby

z chleba vo vajci.“

„Ja... neviem, čo by som bez teba robil,“ vzdialenosť nedokázala otupiť nehu, ktorá sa niesla telefónnym spojením.

A rovnako láskavá odpoveď sa vracala naspäť, ako ozvena: „Neviem, čo by som si počala bez teba. Počkám ťa.“

Mamka ukončila telefonát a vrátila sa k príprave jedla.

O šiestej večer bolo v dome všetko hotové. Dokonca aj jablkový závin sa vydaril, hoci bol pečený v trúbe kachľovej pece, nie v elektrickom sporáku. Sviatočná nálada robila, čo mohla. Zvrátila sa po izbe vo svojich lakových topánkach, blikotala vo svetle sviečky, ale márne sa snažila prevziať moc. Lebo ťažko zvoncu zvoniť, keď mu chýba srdce.

Janko sa zapozeral na dvere. Zošpúlil pery, vzdychol si. Potom, mudrlantsky, ako veľký prorok, zvrátil obočie a prehlásil: „Ocko zasa príde, až keď budem spať.“

Mama ho objala iba jednou rukou, lebo v druhej držala svoje dievčatko: „Nebud' smutný. Zajtra je voľný deň, zajtra sa spolu zahráte. Pod', navečeriame sa, dobre? A popritom si vypočujeme pesničky, ktoré si pre nás našiel.“

Malý šikovník bol v tej chvíli okamžite celý žeravý pomáhať: „Mamka, ja ich zapnem, áno? Môžem?“

So správnou podporou mohol zvládnuť hocičo, ale baterky boli zatavené v tuhom plaste. Tie budú zrejme nad jeho sily. Želala si, aby sa Jankovi podarilo vybrať ich, správne ich otočiť a zastrčiť a aby sa tá hudba rozozvučala. Ale to by sa musel stať zázrak. I tak ho povzbudila: „Tak to skús.“

„Dokážem to sám, uvidíš. Už som veľký.“

Mal iba päť ročkov a malé rúčky. Mama uložila sestričku do detskej sedačky pri stole a ponáhľala sa mu na pomoc, ale prehrávač medzitým začal hrať.

Podivná hudbu nepripomínala nič, čo doposiaľ počuli. Znela veľmi starobylo, vyludzovaná zo strún nejakého neznámeho hudobného nástroja. Nekonečnú melódiu bez spevu jemne sprevádzala drumbl'a. Bolo to neobyčajné, napriek všetkému

však príjemné muzicírovanie.

Tí dvaja sa iba pozreli na seba, mykli plecami a nechali ju znieť.

Ale ani tanier kapustnice a ohromný tučný rybiak, vytvorený z krajca chleba v nadýchanej vajcovej perine nevrátili do malej detskej tváričky spokojný úsmev. Ani poznámka, že ockov tanier je na mieste a keď dorazí z práce, hneď si bude môcť prisadnúť.

Drobček mal oči ťažkosmutné, na jedlo sa díval bez apetítu.

„Ja by som sa tak rád o tohto môjho rybkového bundášika s ockom podelil,“ zavzdychal, „nemusím ho celého zjesť sám. Len keby už prišiel,“ zaželel si napokon so slzami na krajíčku.

Na priedomí odrazu buchli topánky. Najprv vstúpila trocha zimnej fujavice a za ňou mladý muž v zelenej bunde s igelitkou v ruke.

„Ocko!!!“

Bolo to nečakané. Janko mal hneď celkom iný dôvod na slzy, celý šťastný sa chcel príchodziemmu rozbehnúť v ústrety, ale mama ho zarazila: „Nevstávaj od stola Janko, od štedrovečerného sa to nemá!“

Otec sa na jej upomienku nespoľahol. Poponáhľal sa s objatím, hoci bol celý studený. Nedovolil synovi vstať, miesto toho si ho poriadne silno pritúlil.

„Nejako som v tej metelici stratil pojem o čase, veď som iba pred chvíľkou vyšiel z vrátnice a už som doma? Musel som sa cestou zamyslieť.“ Topánky odložil za dvere a bundu zavesil na vešiak. V teplých papučiach sa prišuchtal k stolu a sadol si na svoje miesto. Pomädlil si ruky sotva zahriate teplou vodou, ktorou sa poumýval. Kapustnice si nabral plný tanier a s chuťou sa do nej pustil.

Malý trpezlivo počkal, kým ocko doje kapustové slížiky. Prštekmi rozdelil svoju rybaciu porciu a podal mu chlebovovýbý chvost.

„Pre teba.“

V takej dôležitej chvíli nebol čas na žiadne pousmianie. Otec prijal podávané jedlo vážne a s náležitou dôležitosťou: „Ďakujem.“ S chuťou sa zahryzol a medzi sústami sa opýtal: „Čo je to za hudbu?“

„Priniesli sme ju zo supermarketu. Mama povedala, že nás stála iba desať centov a dve baterky, oci.“

„Janko ju objavil,“ upresnila mama. „Tak som kúpila batérie do toho starého prehrávača. Je trochu čudná, ale príjemná. Nieкто na ňu napísal, že je to Malá prianočná hudba.“

„Prianočná? Také slovo neexistuje,“ načiahol sa otec znovu do taniera s ďalšími nachystanými falošnými rybičkami, jednu si vzal, roztrhol ju vo dvoje a polovicu podal Jankovi: „Páči sa.“

Aj Janko náležite dôležite poďakoval: „Ďakujem pekne!“

Keď bolo po večeri, nanominoval sa malý tatovi do náručia. Počúval jeho rozprávanie o tom, ako na námestí pijú ľudia punč a že ohňostroj bude až na Silvestra. Tušil, čo je ohňostroj, nejaký stroj plný ohňa, ako keď mama prikladá do pece. Asi veľký. Nevedel, čo je punč. Opýta sa na to zajtra. Spokojný a veselý rýchlo zaspal.

Divná hudba naplnila noc čarom, ale nálada už nebola taká uvoľnená. Deti majú dar otupiť všetky ostré hrany. Keď sa vytratili, starostiam narástli pazúry. Muž sa usadil na pohovku a trochu sa prepadol do seba.

Manželka si k nemu prisadla. Nevyrušovala ho otázkami. Iba sa ním nechala objať, po celom dni plnom vianočných priprav i jej dobre padol kúsok odpočinku v jeho blízkosti.

„Niečo sa zasa pokazí,“ začal on, sám.

„Čože?“

„Celý deň mám taký pocit, že niečo visí vo vzduchu. Všetci mi prajú všetko dobré, pekné sviatky, a ja to ani nepočujem. Ako by nejaké želanie mohlo zmeniť môj život? Ťažko tomu veriť.“ Pritiahol si ženu bližšie, lícom sa otreľ o jej vlasy. Boli jemné a voňali. „Chýbala si mi.“ Objal ju v páse, cítil, ako sa v jeho rukách zachvela. Vedel, že sa k nemu otočí a ponúkne mu pery,